

**BALATONALMÁDI VÁROS
POLGÁRMESTERE**

8220 Balatonalmádi, Széchenyi sétány 1.
polgarmester@balatonalmadi.hu
+ 36 88 542 410

Ikt.szám: 7/131-1/2024.

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület 2024. február 29-i ülésére

Tárgy: Balatonalmádi Város közterületi zöldterületeinek megújítása – I. ütem 2024. tavasza

Tisztelt Képviselő-testület!

Előzmények:

Azonosulva és reagálva közösségünk tagjai által kifejezett azon igényre, hogy lehetőség szerint természetközeli környezetben élhessünk városlakókként is és őrizzük Balatonalmádi csodálatos természeti örökségét, az elmúlt rövid időszakban számos ez irányba ható döntést hoztunk, jogszabály-alkotási folyamatot indítottunk el, mint a Környezetvédelmi Program felülvizsgálatának megindítása, Köcsi tó környezetének helyi védetté nyilvánítása, fák védelméről szóló önkormányzati rendelet felülvizsgálata. Ezen helyi jogalkotási folyamatra és szakmai háttér dokumentumokra vonatkozó döntéseink mellett ugyanilyen fontosak a közvetlen közterületi zöldterület fejlesztéseket lehetővé tevő döntések is.

Jelen előterjesztés nyomán elsősorban a közterületeinkről hiányzó cserje- és évelő állomány fejlesztése valósulhat meg, amely amellett, hogy tetszetős, egy komplex, a természeteshez hasonló többszintes zöldfelület kialakítása felé mutat, valamint tovább növelhetjük a közterületi fák jelenlétét.

Szakmai indokok:

A települési zöldfelületek legfontosabb szolgáltatásai: csökkentik a hőmérsékletet, növelik a levegő páratartalmát, korlátozzák a besugárzást, árnyékolnak, mérsékelik a szélsébséget, megtörik a szeleket, szén-dioxidot kötnek meg és oxigént termelnek, javítják a levegőminőséget, közömbösítik a légszennyező anyagokat, megkötik a szálló port, javítják a talaj tápanyagminőségét és szerkezetét, élőhelyet biztosítanak az állatvilágnak. A zöldfelületeknek meghatározó szerepe van továbbá az előnyös település-, illetve utcakép kialakításában is.

Balatonalmádi településterv készítését megalapozó – Völgyzugoly Kft által 2022. novemberében készített vizsgálati anyaga szerint a terület elsődleges üdülőtérületi jellegéből fakadóan a zöld, élő felület nagysága –a sűrű beépítés ellenére – kedvező, az évtizedekkel korábban beépült részeken a beállt idős növényzet mind kondicionáló, mind esztétikai hatása, jelentősége nagy. A több mint 300 ha külterületi erdő (Felsőhegy, Várhegy, Bagóhegy, Megyehegy) is nagymértékben javítja a környezet állapotát. A települési zöldfelület nagysága a meglévő zöldterületeknél és erdőterületeknél nagyobb, hiszen a lakó- és üdülőtélkek zöldfelületi nagysága miatt a település mégis jelentős zöld-tömeggel rendelkezik.

A közterületi zöldsávok, szigetes jellegűek, a településközpontban található parkosított zöldfelületek alkotják, amelyek kifejezetten ápoltnak, gondozottnak mondhatók és amelyek szigetszerű eloszlásuk ellenére is nagyban hozzájárulnak a település összképéhez.

A fenti zöldterületi elemek közül igen jelentősek egy település belső területén a fasorok, amelyek látványukkal, védő és kondicionáló funkcióikkal a legértékesebb zöldfelületi elemek közé tartoznak.

Sajnos Balatonalmádiban a fasorok száma igen kevés. Az önálló fasorok közül az Óvári telepen, a Munkácsy Mihály utcában mintegy 180 méter hosszan van idős platán fasor. Vörösberényben a temető mellett van ezüst juhar fasor, Budataván az Álmos utca végén a vasút mellett van szép fekete nyárfa sor (csoport). Almádi legjelentősebb fasora egykor a 71-es út mentén a jegenyenyár fasor volt, amely Balatonfűzfőtől kísérté az autósokat egészen Budataváig. Ma ez a fasor újtelepítésű fiatal díszkörte fából áll, amely némely helyen pótlásra szorul.

Minden évben szemet gyönyörködtető egynyári kiültetések teszik vonzóvá a település zöldfelületeit, melyek kialakításakor egyre inkább a fenntarthatóság is szerepet kap.

Évente meghatározó résztvevője a város a Virágos Magyarország kezdeményezésnek, melyben a Városgondnokság parkfenntartó csoportjának vezetője is aktív szerepet vállal, zsűrizőként.

Az elmúlt időszakban a klímaváltozás jelei sajnos megmutatkoznak mindennapi életünkben, melyek közül legszembetűnőbbek az egyes növényfajták megmaradása vagy éppen kipusztulása.

Az avar- vagy a gyepszint, a cserjeszint, az alsó- és felsőlombkorona-szint ha „fitt” egységet alkot, sokkal kisebb a szárazságnak és viharkároknak való kitettség is. A növények védik egymást, a légörvények könnyen felaprózódnak és a szél nem tud belekapni az egyes növényekbe, kevésbé szárad ki a gyepszint is. Mindez nem érvényesül a szabadon álló fák esetében, a cserjeszint hiányában. A rovaroknak, a madaraknak a cserjeszint táplálékot és védelmet nyújt, amely szintén indokolja a cserjék telepítését.

A városban több olyan pályázatból finanszírozott vagy éppen saját forrásból telepített beruházás is történt, melyben meghatározó szerepet kapott a növénytelepítés.

Ilyen volt például a bölcsőde kialakítása, melynek keretében annak kertjében több mint 1100 cserje, 13 fa, illetve több mint 1500 évelő került telepítésre. Már a tervezéskor igen fontos szempont volt, hogy a megfelelő infrastruktúra kialakítása mellett egy élhető, idővel jelentős, intenzív növénytakarást érjünk el.

2023. év végére valósult meg 2024. év eleji megnyitással a Balaton Fejlesztési Tanács támogatásával a „Balatonalmádi zöldfelületi fejlesztése” című pályázat keretében kutyás park kialakítása. A fejlesztés nem csak egy hiánypótló kutyabarát fejlesztés, hanem annak fő szempontja a terület használati funkciójától függetlenül a klímaadaptáció, hiszen a kutyás park kialakításával, tájba illesztésével, jelentős növénytelepítéssel, a terület hasznosításával, de ettől függetlenül a műszaki kialakítással hatékonyan és természetes módon tudunk hozzájárulni a klímaadaptációhoz. A fejlesztés során természetességre törekvő, tájba illő, egyszerű megoldásokat alkalmaztunk, melyek közvetlenül szolgálják a terület klímaadaptációját, vízmegtartó és szén-dioxid elnyelő képességének növelését. A tervezés és megvalósítás során a fejlesztésünk társadalmi, környezeti összhatása volt a meghatározó.

Az országfásítási program keretében a város mintegy 19 db őszi telepítésű fát tudott igényelni, melyek egy része a Piac területén, a Hadak útja melletti parkba, az Erzsébet ligetbe, illetve a Magtár utca fásításának elindítására kerül majd telepítésre, amennyiben ez a program keretében jóváhagyásra kerül.

A Virágos Magyarország szakmai véleményében is a várost illetően számos pozitívum hangzott el, mint pl. a nagyméretű parkok megtartása, vagy éppen a koros fák szakszerű növényápolással történő fenntartása, élettartamuk meghosszabbítása, az üde évelő kiültetések.

Haladó gondolatként fogalmazza meg a szakmai zsűri az esőkertek kialakítását, illetve szorgalmazza a cserjetelepítést, az egyynyári virágágyak csökkentését az évelők javára, mindezt a fenntarthatóság jegyében.

A szakmai zsűri által tett észrevételek alapján került sor arra, hogy az önkormányzat együttműködést alakítson ki és tartson fent 2023 és 2024 években Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) tájépítész karával.

A MATE-vel kötendő megállapodás értelmében az egyik tervezési feladat az ún. „településkapuk” kialakítására vonatkozik. Az Alsóörs, Felsőörs, Balatonfüzfő és Veszprém felé vezető utak mentén „szimbolikus kapukat, köszönőket” lehetne kialakítani, melyek elsősorban a tudatos és megfelelő tervezés révén – elsősorban „gazdaságosan fenntartható” növénykiültetéssel, esetleg épített elemekkel- köszönteni az ideérkezőket és búcsúztatni a távozókat, mindamellett, hogy egyedivé is varázsolná ezen útszakaszokat.

A zöldterületi fejlesztési javaslat:

A Virágos Magyarország köszönőlevelében megfogalmazottak és a fent hivatkozott szakmai érvek arra ösztönöztek bennünket a 2024. évi költségvetésünk tervezésekor, hogy 2024. évben fásításra, évelő, cserje ültetésre többletkeretet elkülönítetten tervezzünk. Ekként a 2024. évi költségvetés működési célú tartalékai között „Fásítás, fapótlás és egyéb növénytelepítés (évelők, cserjék) kiadásai” megnevezésű keret 3.000.000 Ft összegű fedezetet tartalmaz.

Az elkülönített keret terhére az alábbi szerint kalkulált és tervezett zöldterület fejlesztést kívánja Balatonalmádi Városgondnokság megvalósítani 2024. tavaszán.

A fátelepítés kapcsán a kétszer iskolázott, kb. 12-14 cm törzsátmérőjű (lombkorona átmérő: 40-50 cm, következő évben a megeredést követően, optimális körülmények között 50-60 cm átmérőjű lombkorona várható) fa egyedekkel számolva kb. bruttó 35-40 e Ft lenne a bekerülési költség, melyhez kb. br. 10 e Ft lenne a beültetéshez szükséges anyag (gépi földmunka, trágya, termőföld, támasztékok, stb). Ezek figyelembevételével 1 db fa ültetését kb. br. 50 e Ft-ra kalkulálnak.

Cserjetelepítés kapcsán fajtól és fajtától függetlenül ültetéssel együtt listaáron számolva kb. 3-4000 Ft-ot számolnak, melybe beletartozik a terület mulcs, illetve faapríték terítése is.

Fentiek alapján kb. 11 fa ültetése 550 e Ft előirányzat felhasználását teszi szükségessé. Kb. 2 450 e Ft maradna cserje és évelő telepítésre, mely a listaáron számolva kb. 650-750 egyed telepítése lenne lehetséges.

A fenti árak és számítás jelenleg az elérhető listaárakon alapul, a konkrét árajánlatok bekérése, lehetséges mennyiségi kedvezmények révén kedvezőbb megvalósítási árak feltételezhetők, melynek eredményeként több növény is beszerezhető.

Tekintettel arra, hogy Balatonalmádi Városgondnokság feladata többek között a települési zöldfelületek kezelése, így velük egyeztetetten szakmai javaslatuk szerint az alábbi közterületi zöldterületek felújítása valósulhat meg a költségvetésben szereplő keretösszeg felhasználásával legkésőbb 2024. április végig a következő ütemezés szerint:

1. Cserjetelepítés

- A Széchenyi sétánytól indulva a 71-es út vonalán a 2. villanyoszlopig az út és a járda közötti zöldsávban. A telepítés előtt az országos közútkezelővel egyeztetni szükséges, valamint figyelembe venni az OTÉK és az Ütügyi Műszaki Előírásokat.

hrs: 1641/2

javasolt növényzet: korallberkenye (Photinia); rózsánc (Weigela), tiszafa (Taxus), babérmeggy (Prunus laurocerasus)

2. Cserjetelepítés

- A Széchenyi sétánytól indulva a 71-es út vonalán a főutat keresztező gyalogátkelő két oldalán. A telepítés előtt az országos közútkezelővel egyeztetni szükséges, valamint figyelembe venni az OTÉK és az Utügyi Műszaki Előírásokat.

hrs: 1641/2

javasolt növényzet: korallberkenye (Photinia); rózsalong (Weigela), tiszafa (Taxus), babérmeggy (Prunus laurocerasus)

3. Cserjetelepítés

- A Széchenyi sétánytól indulva a Radnóti Miklós utcától első ütemben a Hétvezér utcáig, utána a források erejéig a buszpályaudvarig (Teleki Blanka utca kivezetése) az út és a járda közötti zöldsávban a meglévő kiöregedett fagyal sáv kiváltásával. A munkálatokat megelőzően a meglévő fák lombkoronáját kíméletes, finom metszéssel alakítani szükséges az összhatás érdekében.

hrsz: 2110

javasolt növényzet: boróka (Juniperus); gyöngyvirágcserje (Deutzia); kékszakáll (Cariopteris); rózsalong (Weigela)

4. Cserjetelepítés

- A PKKK épülete körül a parkolóból a Zóna étterem bejárata felé vezető járda szakasz két oldalán

hrsz: 2283

javasolt növényzet: gyöngyvirágcserje (Deutzia); kékszakáll (Cariopteris); rózsalong (Weigela), tiszafa (Taxus), boróka (Juniperus), ligeti zsálya, további évelők, mint a különböző fűfélék, árvalányhaj, tollborzfü (Stipa, Pennisetum)...

5. Cserjetelepítés

A Széchenyi sétány és a Posta üdülő bejáratánál a buszvégállomásnál

hrsz: 2279/2 és a 2110 (Jókai Mór utca vége)

javasolt növényzet: terület boróka (Juniperus); oszlopos ciprus vagy tiszafa
gyöngyvirágcserje (Deutzia)

6. Cserjetelepítés

- A PKKK parkoló és a Széchenyi sétány között újonnan kialakított átkötő járda két oldala mentén

hrsz: 2284/2

javasolt növényzet: a járda jobb oldalára rózsánc (Weigela) felület kialakítása csatlakozva a meglévő rózsánc egyedhez

A bal oldalon ligeti zsálya, margaréta, árvalányhaj íves ágyás talajcsere indokolt

7. Fatelepítés

- ligetes fatelepítés a kivágott, kiszáradt illetve csonkolt fák pótlására, tervezetten 6 db, hrsz: 2281
javasolt növényzet: kőrisfa (*Fraxinus*) illeszkedve a meglévő idős fafajtákhoz

8. Fatelepítés

- A benzinkút mellett a lakóteleppel szemben a 71-es út mentén fasor elindítása az ott lévő nyárfák fokozatos kiváltásával kb. 5 db
hrszt: 1199/29
javasolt növényzet: *Prunus serrulata*

Ütemezés:

2024. március - a Városgondnokság elindítja a beszerzéseket és megkezdji a 71-es út menti növénytelepítés kapcsán az egyeztetést a közút kezelőjével.

2024. március-április - az időjárástól függően, a beszerzést és a területelőkészítést követően elindulhat a növénytelepítés

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni, és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Balatonalmádi, 2024. február 22.

A döntés meghozatala egyszerű többséget igényel.

Az előterjesztést készítette:

Agg Z. Tamás Városgondnokság intézményvezető
Englöhner Edina pályázati referens
Juhász Sándor Városgondnokság Parkfenntartási csoportvezető
Regenyéné Király Andrea pénzügyi és számviteli osztályvezető
Vaszkó Péter településfejlesztési osztályvezető

Az előterjesztést tárgyalja:

Pénzügyi, Településfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság

Határozati javaslat

Balatonalmádi Város Önkormányzata Képviselő-testületének

..../2024. (.....) önkormányzati határozata

Balatonalmádi Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta a „Balatonalmádi Város növénytelepítési javaslatok – 2024.” című előterjesztést az alábbi határozatot hozza:

1. Balatonalmádi Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadja a fásításra, évelő, cserje ültetésre elkülönített keret javasolt műszaki tartalmát és támogatja, hogy növénytelepítésre - a forrás erejéig - az alábbi területek kerüljenek kijelölésre:

A) Cserjetelepítés

- -a Széchenyi sétánytól indulva a 71-es út vonalán a 2. villanyoszlopig az út és a járda közötti zöldsávban
hrsz: 1641/2
- -Széchenyi sétánytól indulva a 71-es út vonalán a főutat keresztező gyalogátkelő két oldalán
hrsz: 1641/2
- -a Széchenyi sétánytól indulva a Radnóti Miklós utcától első ütemben a Hétvezér utcáig, utána a források erejéig a buszpályaudvarig (Teleki Blanka utca kivezetése) az út és a járda közötti zöldsávban a meglévő kiöregedett fagyal sáv kiváltásával
hrsz: 2110
- -a PKKK épülete körül a parkolóból a Zóna étterem bejárata felé vezető járda két oldalán
hrsz: 2283
- -a Széchenyi sétány és a Posta üdülő bejáratánál a buszvégállomásnál
hrsz: 2279/2 és a 2110 (Jókai Mór utca vége)
- -a PKKK parkoló és a Széchenyi sétány között újonnan kialakított átkötő járda két oldala mentén
hrsz: 2284/2

B) Fatelepítés

- ligetes fatelepítés a kivágott, kiszáradt illetve csonkolt fák pótlására,
hrsz: 2281
 - a benzinkút mellett a lakóteleppel szemben a 71-es út mentén fasor elindítása az ott lévő nyárfák fokozatos kiváltásával
hrsz: 1199/29
2. A Képviselő-testület az 1. pontban meghatározott növénytelepítési feladatok kiadásának fedezetét a 2024. évi költségvetés működési célú tartalékai között „fásítás,

„fapótlás és egyéb növénytelepítés (évelők, cserjék) kiadásai” megnevezésű 3.000.000 Ft összegű keret terhére biztosítja.

3. A Képviselő-testület a növénytelepítést a Balatonalmádi Városgondnokság intézménye útján valósítja meg 2024. április végi megvalósítási határidő kitűzésével.
4. A Képviselő-testület ezzel egyidejűleg felkéri a polgármestert, hogy a növénytelepítési feladat kiadásának fedezetéről, a szükséges kiadási előirányzat átcsoportosításáról a 2024. évi költségvetési rendelet június havi módosításakor gondoskodjon.

Felelős:

Hivatali felelős:

Intézményi felelős:

Hivatali felelős:

Intézményi felelős:

Határidő:

Határidő:

Fabó Péter polgármester

3. pontban: Vaszkó Péter településfejlesztési osztályvezető

3. pontban: Agg Z. Tamás intézményvezető

4. pontban: Regenyéné Király Andrea pénzügyi és számviteli osztályvezető

4. pontban: Fehérvári Judit gazdasági vezető

3. pontban. 2024. április 30.

4. pontban. 2024. évi költségvetési rendelet június havi módosítása

Balatonalmádi, 2024. február 29.

Fabó Péter sk.
polgármester

dr. Gáspár-Fekete Judit sk.
jegyző